

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar kısmen de Ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdiki-na dair kanun lâiyhası ve Hariciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/235)

T. C.

4. I. 1943

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı : 6/2

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdiki hakkında Hariciye Vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 28. XII. 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden mezkûr Anlaşmanın İera Vekilleri Heyetince me-riyete konulması kabul edilmiş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş . Saracoğlu

Esbabı mucibe lâiyhası

Mer'i Türkiye - Romanya Ticaret ve Kliring Anlaşmaları hükümlerine göre iki memleket arasındaki mübadelelerin esas itibariyle kliring hükümleri dâhilinde cereyan etmesi icab etmektedir. Bu itibarla Anlaşmanın akdinden evvel Romanya'da bulunan Astra Vagona firmasına muayyen malların teslimi mukabilinde sipariş edilebilmiş olan Petrol Ofisi ve Türk Petrol ve Madenî yağlar Anonim şirketine ait 3270 demir varil ile 70 sarnıçlı vagona müteallik hususi takas muamelesinin tekenmül edebilmesi imkânsız bulunuyordu. Alâkadar şirketlerin evvelece tesbit olunan malların behemehal teslim edilmesinde ısrar etmeleri üzerine Romanya Hükümetiyle yapılan müzakere neticesinde piyasa vaziyetimizi gözönünde bulundurarak 3270 demir varil ile 70 sarnıçlı vagon bedelinin kısmen 216 ton blister bakırı, 200 ton zeytinyağı, 80 ton pamuk döküntüsü ve 200 ton font ihraç ve kısmen de ley olarak tediyesi hususunda mutabakat temin olundu.

Bu suretle, bir taraftan memleketimiz için çok lüzumlu olan bir kısım sarnıçlı vagon temin olunmuş ve diğer taraftan da Romanya'da uzun bir zamandanberi tahsil olunamıyarak bloke kalan ticari alacaklarımızın mühim bir kısmı elde edilmiş olacaktır.

Yukarda arz olunan esaslara göre Romanya Hükümetiyle yapılmış olan Anlaşma menfaatlerimize uygun olduğundan kabul ve tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/235

Karar No. 9

5 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanyadan yetmiş vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de Ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikı hakkında Hariciye Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte encümenimize havale buyurulmakla Hariciye Vekâleti mümessilinin huzurıyla tetkik ve Müzakere olundu.

Mucip sebepler lâyihasında ileri sürülen mütalâalara ve vekâlet mümessilinin verdiği iza-

hata nazaran memleket menfaatinin uygun görülen bu anlaşma encümenimizce tasdik edilmiş ve aynen kabul edilen kanun lâyihası havalesi veğhile Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Hariciye En. R. Na.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	Ağrı
N. Poroy	N. Poroy	Rıfka R. Pasin
Bolu	Erzurum	Gümüşane
H. C. Çambel	P. Demirhan	Edip S. Tör
Samsun	Seyhan	
Cemil Bilsel	Naci Eldeniz	

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ticaret Encümeni

Esas No. 1/235

Karar No. 23

28 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Romanya'dan yetmiş vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikı hakkında Hariciye Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası, Hariciye Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize havale buyurulmakla müzakere olundu:

Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul

edilen kanun lâyihası Unvanî Heyete arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y.		
M. M.	M. M.	Kâtip
Manisa	Manisa	Niğde
Dr. H. Sarhan	Dr. H. Sarhan	
Ankara	Kastamonu	Kütahya
A. Çubukçu	H. Çoruk	B. Atalay
Ordu	Yozgad	Zonguldak
M. Yarımbıyık	Z. Arkant	A. Gürel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda Türkiye ile Romanya arasında yapılan Anlaşmanın tasdiki hususunda kanun lâyihası

MADDE 1. — Romanya'dan 70 sarnıçlı vagon ile 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen bakır, zeytinyağı, pamuk döküntüsü ve kısmen de ley olarak tediyesi hususunda Türkiye ile Romanya arasında 28 sontesrin 1942 tarihinde yapılan anlaşma kabul ve tasdik olmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına İera Ve-

killeri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
R. Peker	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.	Ti. V.	
A. F. Engin	Dr. B. Uz	

Ankara, 28 ikinciteşrin 19

Bay Elçi,

Cümhuriyet Hükümetinin, aşağıdaki mübadelelerin icrasına müsaade etmek hususunda mutabık bulunduğunu size bildirmekle kesbişeref eylerim.

1. «Türk Petrol ofisi» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 55 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde tesviye edilecektir.

a) Rumen hududunda teslim edilecek olan ve kıymeti 10 500 000 lei'yi tutan 119 ton bakır.
b) Burgaz'da Cif olarak teslim edilecek olan ve kıymeti 24 000 000 lei'e balığ olan 200 ton zeytinyağı.

c) Bakıyesi, yani 31 830 000 lei. T. C. Merkez Bankasının, Romanya Millî Bankası nezdindeki «lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle.

2. «Türk Petrol ve Madenî yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 15 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde ödenecektir:

a) 40 ton Blister bakır
b) 80 ton pamuk döküntüsü

Şurası mukarrerdır ki bakiye, vagon bedellerinin tutarına kadar, T. C. Merkez Bankasının, Romen Millî Bankası nezdinde mevcut «lei tasfiye hesabı» zimmetiyle ödenecektir.

Bu mallar, Cif Burgaz veya Franko Türk - Bulgar hududu olarak teslim edilecektir.

3. «Türk Petrol Ofisi» ve «Türk Petrol ve Madenî yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 770 ve 2500, ki, cem'an 3270 demir varil bedeli şu şekilde tesviye olunacak:

b) 57 ton «Blister» bakır;
b) 200 ton döküm.

Şurası mukarrerdır ki, eğer 200 ton döküm 31 temmuz 1943 tarihine kadar nakledilemeyecek olursa bunların bedeli alâkadar firmalarca T. C. Merkez Bankasının Romanya Millî Bankası nezdinde mevcut «Lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle ödenecektir.

Yukarıdaki (a ve b) fıkralarında sayılan malların teslimatından sonra ödenmesi gereken bir bakiyenin mevcudiyeti halinde, bu bakiye keza yukarıda mevzuubahis «Lei tasfiye hesabının zimmetiyle tesviye olunacaktır.

Yukarıki hususat hakkında Romen Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim. Derin saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Elçi.

Ekselans
Bay Alexandre Telémaque
Romanya Elçisi
Şehirde

Harcıye Vekili namına
Dr. B. Samus

Ankara, 28 ikinciteşrin 1943

Bay Vekil,

Meali aşağıya naklolunan mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kesbeylerim:

«Cumhuriyet Hükümetinin, aşağıdaki mübadelelerin icrasına müsaade etmek hususunda mutabık bulunduğumu size bildirmekle kesbişerefeyleyirim:

1. «Türk Petrol Ofisi» tarafından «Astra Prima Fabrica Romană de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 55 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde tesviye edilecektir:

a) Rumen hududunda teslim edilecek olan ve kıymeti 10 500 000 lei tutan 119 ton bakır.

b) Burgaz'da Cif olarak teslim edilecek olan ve kıymeti 24 000 000 lei'ye baliğ olan 200 ton zeytinyağı,

c) Bakıyesi, yani 31 830 000 lei, T. C. Merkez Bankasının, Romanya Millî Bankası nezdindeki «Lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle.

2. «Türk Petrol ve Madenî Yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi. Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 15 sarnıçlı vagonun bedeli aşağıdaki şekilde ödenecektir:

a) 40 ton Blister bakır,

b) 80 ton pamuk döküntüsü.

Şurası mukarrerdir ki, bakıye, vagon bedellerinin tutarına kadar, T. C. Merkez Bankasının, Romen Millî Bankası nezdinde mevcut «Lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle ödenecektir.

Bu mallar, Cif Burgaz veya Franko Türk - Bulgar hududu olarak teslim edileceklerdir.

3. «Türk Petrol Ofisi» ve «Türk Petrol Madenî Yağlar T. A. Ş.» tarafından «Astra Prima Fabrica Romana de Vagoane Şi Motoare S. A. R.» fabrikalarından satın alınan 770 ve 2500, ki ceman 3270 demir varil bedeli şu şekilde tesviye olunacaktır:

a) 57 ton «Blister» bakır,

b) 200 ton döküm.

Şurası mukarrerdir ki, eğer 200 ton döküm 31 temmuz 1943 tarihine kadar nakledilemeyecek olursa bunların bedeli alâkadar firmalareca T. C. Merkez Bankasının Romanya Millî Bankası nezdinde mevcut «lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle ödenecektir.

Yukarıdaki a ve b fıkralarında sayılan malların teslimatından sonra ödenmesi gereken bir bakiyenin mevcudiyeti halinde, bu bakiye keza yukarıda mevzuubahis «Lei tasfiye hesabı»nın zimmetiyle tesviye olunacaktır.

Yukarıki hususat hakkında Romen Hükümetinin mutabakatını bana teyit etmenizi rica ederim.»

Buna binaen, yukarıdaki mektupları muhtevass ile Romanya Hükümetinin mutabık olduğunu bildirmeye müsaarat eylerim.

Pek derin saygılarımın kabulünü dilerim BayVekil.

Ekselâns
Bay Numan Menemenciolu
Harcıye Vekili
Ankara

A. Telémaque